

NIHAİ TAHKİM KARARI

Karar tarihi : 15.01.2025
Referans No : 8554162412
Dava Dosya No : 1161979267

TARAFLAR

Şikayetçi :
Temsilci/vekil :
Şikayet Edilen :

ŞİKAYETE KONU ALAN ADI VE TESCİL EDEN KAYIT KURULUŞU

Şikayete Konu Alan Adları : toyota.tr, lexus.tr.

Tescil Eden Kayıt Kuruluşu : trdomains@metunic.com.tr, info@metunic.com.tr

USULİ İŞLEMLER

İstanbul Tahkim Merkezi (ISTAC) tarafından şikayetçinin başvurusu 19.12.2024'te teslim alınmıştır. Alınan Başvuruyu inceleyen ISTAC, başvuruda birtakım eksiklikler tespit etmiş ve İnternet Alan Adları Uyuşmazlık Çözüm Mekanizması Tebliği m. 7/8 (Tebliğ) uyarınca işbu eksikliklerin giderilmesi için 19.12.2024 tarihli e-postası ile şikâyetçiye 5 günlük süre vermiştir. Şikâyetçi süresi içinde ilgili eksiklikleri gidermiştir. ISTAC, 'na (Şikâyet Edilen) hakkında şikâyet olduğuna ilişkin tebliğde bulunmuştur. İstac ayrıca ilgili kayıt kuruluşuna da 25.12.2024 tarihinde tebliğde bulunmuştur. Şikayet edilen, tebliğ sonrası herhangi bir cevap ya da beyanda bulunmamıştır.

Şikayetçi, ihtilafın tek hakem tarafından çözümlenmesini talep etmiştir. ISTAC tarafından, Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ÇOĞALAN tek hakem olarak atanmış ve hakem, "görevi kabul, tarafsızlık, bağımsızlık ve uygunluk beyanını" 7.1.2025 tarihinde ISTAC'a sunmuştur.

TARAFLAR ARASINDAKİ UYUŞMAZLIĞIN ÖZETİ

Şikayetin konusunu toyota.tr, lexus.tr. isimli alan adları oluşturmakta olup, şikayetçi bu alan adının kendisine ait markalar ile iltibasa sebep olduğunu ileri sürmektedir. Şikayet edilen şikayete ilişkin olarak herhangi bir cevap vermemiş ve beyanda da bulunmamıştır. Başvurucu tarafın talebi özet olarak şu şekildedir;

1) Şikayetçinin Dilekçesi

Şikayetçi vekili tarafından sunulan dilekçede özetle;

- a) kuruluşunun 1937 yılında tarafından kurulduğu, 80 yılı aşkın süreçte şikayet edenin önemli ölçüde yol kat ederek binek ve ticari araçların tasarım, üretim, montaj ve satışında ve otomotiv endüstrisi ile ilgili finansal hizmetlerde dünya çapında lider konumuna geldiği,
- b) Şikayet edenin, toyota, lexus ve scion markalı araba, kamyon ve spor amaçlı araçları da içeren çok uluslu bir Japon motorlu araç üreticisi olduğu,
- c) Şikayet edenin dünya çapında birçok ülkede ve çeşitli sınıflarda tescil edilmiş "toyota" ve "lexus" ibareli markaların sahibi olduğu,
- d) "Toyota"nın, şirketin kurucusu 'nın isminin İngilizce diline adapte edilmiş hali olduğu, bu anlamda Toyota ticari markasının, köklerini referans alan ayırt edici bir terim olduğu,
- e) "Lexus" markasının 1989 yılında şikayet eden'in lüks otomobil tasarımlarını tüketicilerle buluşturmak üzere piyasaya sürüldüğü, lexus markasının dünya çapında

90'dan fazla ülkede hizmet verdiği, Japonya'nın en çok satan premium otomobil markası konumuna geldiği,

- f) İhtilafli alan adlarının Şikayet Eden'e ait toyota ve lexus tescilli markalarını birebir içerdiği,
- g) Dilekçe ekinde sunulan marka tescillerinin, lexus ve toyota ibarelerinin ticari marka olarak geçerliliğinin ve şikayet edenin bu markaları tescilli olduğu sınıf ve benzeri alanlarda kullanmada münhasır hakkının ilk bakışta (prima facie) kanıtı olduğu,
- h) İhtilafli alan adlarının halihazırda aktif bir içerik için kullanılmadığı ve şikayet edilenin, ihtilafli alan adlarını tahsis ettirmesine sebep olacak herhangi meşru bir kullanım girişiminde dahi bulunmadığı, şikayet edilenin ihtilafli alan adları üzerinde hiçbir hak veya meşru menfaatinin bulunmadığı,
- i) Şikayet edilenin, şikayet edenin markalarını birebir içeren iki ayrı alan adı seçerek, bu markaları ve şikayet edenin resmi alan adları ile aynı olan alan adlarını tahsis ettirdiği, böylelikle şikayet edilenin, şikayet edenin markalarının sektördeki bilinirliğinden haberdar olduğu, kaldı ki, Google.com.tr üzerinde "lexus" ve "toyota" için yapılan aramaların yalnızca şikayet edene ilişkin sonuçları gösterdiği, dolayısıyla, ihtilafli alan adlarının tescili sırasında, şikayet edilenin, şikayet edene ait dünyaca ünlü ticari markalarını tanıyorsa ve bu markaları içeren alan adlarının tescilinin başlı başına kötü niyet teşkil ettiğini biliyor olması gerektiği,

ifade edilmiş ve alan adlarının şikayet edene devri talep edilmiştir. Şikayetçi ayrıca dilekçe eklerinde, marka tescillerini, alan adlarının WHOIS bilgilerini ve ihtilafli internet alan adlarıyla ilgili diğer belgeleri sunmuştur.

2) Şikayet Edilenin Dilekçesi

Şikayet edilen herhangi bir dilekçe sunmamıştır.

DEĞERLENDİRME VE TESPİTLER

İnternet alan adı yönetmeliği (İAA Yönetmeliği) madde 27/1'e göre "*Hakem, ilgili mevzuat, içtihatlar, ve yargı kararlarını da göz önünde bulundurarak kararını vermektedir.*"

Bu çerçevede, hakem, değerlendirmelerini yaparken, Türkiye'deki Uyuşmazlık Çözüm Hizmet Sağlayıcıları bünyesinde verilen kararlar ile birlikte WIPO nezdinde Alan Adı Uyuşmazlıkları Yeknesak Çözümü Politikası (Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy veya kısaca UDRP) uyarınca verilmiş olan kararları ve WIPO'nun seçilmiş UDRP soruları ile ilgili hakem görüşlerinin üçüncü baskısını (WIPO Overview of WIPO Panel Views on Selected UDRP Questions, Third Edition veya kısaca WIPO Jurisprudential Overview 3.0) uygun düşüğü ölçüde dikkate almıştır.

ESASA İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER

Şikâyetçi, İAA yönetmeliğinin 25/1 maddesi uyarınca, aşağıdaki üç hususun mevcudiyetini ortaya koymak zorundadır:

- 1) İhtilaf konusu alan adının, sahip olunan ya da ticarete kullanılan marka, ticaret unvanı, işletme adı ya da diğer tanıtıcı işaretlerle benzer ya da aynı olması
- 2) Alan adını tahsis ettiren tarafın bu alan adı ile ilgili yasal bir hakkı ya da bağlantısının olmaması
- 3) Bu alan adının alan adı sahibi tarafından kötü niyetle tahsis ettirilmesi veya kullanılması.

Aynı maddenin ikinci fıkrası uyarınca, Şikâyetçi, bu üç şartın birlikte gerçekleştiğini (kümülatif olarak) ortaya koymalıdır. Bir başka ifadeyle, bu üç şart bakımından ispat yükü, kural olarak, Şikâyetçi üzerindedir.

1) İhtilaf konusu alan adının, sahip olunan ya da ticarete kullanılan marka, ticaret unvanı, işletme adı ya da diğer tanıtıcı işaretlerle benzer ya da aynı olması hususu

İnternet Alan Adları Yönetmeliği madde 25/1/a uyarınca, “İhtilaf konusu alan adının, sahip olunan ya da ticarete kullanılan marka, ticaret unvanı, işletme adı ya da diğer tanıtıcı işaretlerle benzer ya da aynı olması” gerekmektedir. Bu düzenleme uyarınca, iki şartın yerine getirilmesi gerekmektedir. Bunlardan ilki şikâyetçinin şikâyetinin dayanağı olan marka ya da diğer tanıtıcı işaret üzerinde hak sahibi olması, diğeri işaretler arasında ayniyet veya benzerlik bulunmasıdır. Hak sahipliği bakımından, şikâyetçinin şikâyetine dayanak gösterdiği işaret üzerinde hak sahibi olduğunu ortaya koyması gerekir. İşaretler arası ayniyet veya benzerlik bakımından, şikâyetin dayanağı olan işaret ile uyumsuzluk konusu olan alan adının aynı veya benzer olması gerekir.

Somut olayda şikâyetçinin aşağıdaki tabloda görüleceği üzere Türkiye’de ve Dünyada Toyota ve Lexus ibarelerini içeren marka tescillerinin olduğu görülmektedir.

MARKA	TESCİL KURUMU	TESCİL NO	TESCİL TARİHİ	SINIF
TOYOTA	Türkiye - TÜRK PATENT	78953	31/12/1993	7
TOYOTA	Türkiye - TÜRK PATENT	96636	31/12/1997	7, 12
TOYOTA	Japonya - JPO	0517592	29/03/1958	12
TOYOTA	Amerika Birleşik Devletleri - USPTO	0843138	30/01/1968	19
TOYOTA	Birleşik Krallık - UKIPO	UK00001149883	04/03/1981	7
TOYOTA	Avrupa Birliği - EUIPO	000042721	24/03/1998	7, 12, 36, 37, 39
LEXUS	Türkiye - TÜRK PATENT	114602	29/12/1989	12
LEXUS	Türkiye - TÜRK PATENT	2012 29313	03/05/2013	1, 4, 6, 27
LEXUS	Amerika Birleşik Devletleri - USPTO	1574718	02/01/1990	12
LEXUS	Birleşik Krallık - UKIPO	UK00001301387	02/09/1988	12
LEXUS	Avrupa Birliği - EUIPO	000024406	07/07/1998	12, 36, 37, 39

Bu kapsamda şikâyet başvurusunu tescilli bir marka hakkına dayandıran şikâyetçinin söz konusu markalara ilişkin tescil bilgilerini ibraz ettiği görülmüştür.

Mevcut dosyada ihtilafli olan “toyota.tr” alan adının, şikâyetçinin Türk Patent nezdinde yukarıdaki tabloda belirtilen sayı tarih ve sınıf numarası ile tescilli Toyota markasını ve ayrıca

ticaret unvanının ayırt edici unsurunun ana unsurunu aynen içerdiği görülmüş olup “İhtilaf konusu alan adının, sahip olunan ya da ticarete kullanılan marka, ticaret unvanı, işletme adı ya da diğer tanıtıcı işaretlerle benzer ya da aynı olması” şartlarının somut olayda gerçekleştiği anlaşılmıştır. Netice itibarıyla, İnternet Alan Adları Yönetmeliği madde 25/1/a bendinde belirtilen şartların mevcut dosyada sağlandığı tespit edilmiş olup mezkur hükümde öngörülen şartın şikayet edenin lehine gerçekleştiği kanaati hasıl olmuştur.

Lexus markası açısından ise “lexus.tr” alan adının, şikayetçinin Türk Patent nezdinde yukarıdaki tabloda belirtilen sayı tarih ve sınıf numarası ile tescilli “lexus” markasını aynen içerdiği görülmüş olup “İhtilaf konusu alan adının, sahip olunan ya da ticarete kullanılan marka, ticaret unvanı, işletme adı ya da diğer tanıtıcı işaretlerle benzer ya da aynı olması” şartlarının somut olayda gerçekleştiği anlaşılmıştır. Netice itibarıyla, İnternet Alan Adları Yönetmeliği madde 25/1/a bendinde belirtilen şartların mevcut dosyada sağlandığı tespit edilmiş olup mezkur hükümde öngörülen şartın şikayet edenin lehine gerçekleştiği kanaati hasıl olmuştur.

2) İhtilaf konusu alan adını tahsis ettiren tarafın bu alan adı ile ilgili yasal bir hakkı ya da bağlantısının olmaması hususu

İnternet Alan Adı Yönetmeliği m. 25/1/b uyarınca şikayetçi ihtilaf konusu alan adını tahsis ettiren tarafın bu alan adı ile ilgili yasal bir hakkı ya da bağlantısının olmadığını ortaya koymalıdır.

Bununla beraber, menfi bir durumu ispat etmenin zor olması sebebiyle, internet alan adları uyuşmazlıklarının çözümü bakımından yerleşmiş içtihat uyarınca şikayetçinin şikâyet edilenin ihtilaf alan adı üzerinde yasal bir hakkı veya bağlantısının bulunmadığını ilk bakışta (prima facie) göstermesi halinde, ispat yükünün şikâyet edilene geçtiği kabul edilmektedir.

Bu kapsamda, WIPO Seçilmiş UDRP Sorularına İlişkin WIPO Panel Görüşlerine Genel Bakış, Üçüncü Baskı’da da belirtildiği üzere “UDRP davalarında genel ispat yükü şikâyetçide olmakla birlikte, paneller, bir Şikâyet Edilenin bir alan adı üzerinde hak veya meşru menfaatinin bulunmadığını kanıtlamanın, genellikle Şikâyet Edilenin bilgisi veya kontrolü dahilinde olan bilgileri gerektiren, genellikle imkânsız bir “olumsuzu kanıtlama” görevi ile sonuçlanabileceğini kabul etmiştir. Bu nedenle, Şikâyet Edenin, Şikâyet Edilenin hak veya meşru menfaat sahibi olmadığına dair prima facie bir iddia ortaya koyması halinde, bu unsura ilişkin ispat yükümlülüğü, Şikâyet Edilenin alan adı üzerindeki hak veya meşru menfaatlerini ortaya koyan ilgili delilleri sunması için Şikâyet Edilene geçmektedir. Şikâyet Edilen bu tür bir delil sunamazsa, Şikâyet Edenin ikinci unsuru yerine getirdiği kabul edilir.”

Mevcut uyuşmazlıkta, şikâyet edilen herhangi bir açıklama yahut delil sunmamıştır. Marka sicilinde yapılan araştırmada şikâyet edilen adına yapılmış bir marka tesciline de rastlanmamıştır. Dosyanın bütünü ve sunulan delillerin incelenmesi neticesinde şikayetçinin, şikâyet edenin ihtilaf alan adı üzerinde hiçbir hakkı veya meşru menfaati bulunmadığı ilk bakışta (prima facie) ortaya koyduğu kanaatine varılmış olup ispat yükümlülüğü şikâyet edilene geçmiştir. Şikâyet edilenin ise alan adı üzerinde yasal bir hakkının ya da bağlantısının bulunduğu veya şikâyete konu alan adının, iyi niyetli bir biçimde kullanılmış olduğuna ilişkin herhangi bir delil sunmadığı görülmüştür. Dosya kapsamında sunulan belgeler ve Türk Patent, Ticaret Sicil Gazetesi, internet arama motorları üzerinden re’sen yapılan araştırmalar neticesinde şikâyet edilenin uyuşmazlık konusu alan adı üzerinde yasal bir hakkı olduğuna dair herhangi bir bilgi ya da belge bulunamamıştır. Bu bağlamda İnternet Alan Adı Yönetmeliği m. 25/1/b bendinde belirtilen şartların gerçekleştiği tespit

edilmiş olup İnternet Alan Adı Yönetmeliği mezkur hükmü kapsamında aranan şartın şikâyetçi lehine gerçekleştiği kanaati hasıl olmuştur.

3) İhtilaf konusu alan adının alan adı sahibi tarafından kötü niyetle tahsis ettirilmesi veya kullanılması

İAA Uyuşmazlık Çözüm Mekanizması (UÇM) Tebliği madde 19 fıkra I uyarınca aşağıdaki durumlar, tahdidi olmaksızın, İAA Yönetmeliği'nin madde 25 fıkra I (c) bendinde ifade edilen, bir İnternet Alan Adının kötü niyetle tahsis ettirilmesi veya kullanılması olarak değerlendirilir:

- a) Şikâyet konusu İAA'nın, ticaret veya hizmet markası, ticaret unvanı, işletme adı veya kişi adı ya da diğer tanıtıcı işaretin sahibi olan şikâyetçiye veya şikâyetçinin ticari olarak rekabette bulunduğu tarafa, bu İAA'nın belgelenmiş tahsis masraflarını ve yatırım maliyetini aşan miktardaki bir meblağ karşılığında satma veya devretme amacıyla tahsis ettirilmiş olması,
- b) Şikâyet konusu İAA'nın, ticarete kullanılan marka, ticaret unvanı, işletme adı ya da diğer tanıtıcı işaretin sahibinin, bu marka, unvan, ad ya da işareti İAA'da kullanmasını engellemek amacıyla tahsis ettirilmiş olması,
- c) Şikâyet konusu İAA'nın, esasen ticari rakiplerin işlerine ya da faaliyetlerine zarar vermek amacıyla tahsis ettirilmiş olması,
- ç) İhtilaf konusu İAA'nın, ticari kazanç elde etmek amacıyla, şikâyetçinin sahibi olduğu ticarete kullanılan marka, ticaret unvanı, işletme adı ya da diğer tanıtıcı işareti ile benzerlik sağlayarak karışıklık meydana getirmek suretiyle internet kullanıcılarının İnternet Alan Adı Sahibi'nin internet sitesine veya herhangi bir internet sitesine yönlendirilmesi amacıyla bu İAA'nın kullanılması.

Şikâyet edenin lexus ve toyota markaları Türkiye'de dahil olmak üzere birçok ülkede uluslararası düzeyde tanınmaktadır. Bu bağlamda şikâyet edilenin şikâyetçinin ve markalarının varlığından habersiz olmasının hayatın olağan akışına aykırı olduğu değerlendirilmektedir.

WIPO Overview 3.0'da şikâyet edilenin ihtilaf konusu alan adını tescil ettirmesindeki amacın aslında şikâyetçinin markasından bir şekilde kar elde etmek veya başka bir şekilde yararlanmak olduğunu gösteren koşullarla birlikte şikâyet edilenin, şikâyetçinin hakları hakkında muhtemel bilgisi ve şikâyet edilenin alan adını kaydettirmek için güvenilir, kanıta dayalı bir gerekçe sunmaması kötü niyetle tahsisi ortaya koymaktadır.

Uyuşmazlığa konu markaların tanınmış marka olmaları ve bunun şikâyet edilen tarafından bilinmemesinin mümkün olmaması, şikâyet edilenin alan adını kaydettirmek için herhangi bir gerekçe sunmaması, şikâyet edilenin ihtilafli alan adını kötü niyetle tescil ettirmesi olarak değerlendirilmiştir.

Bu çerçevede, İAA Yönetmeliği madde 25 fıkra I (c) bendinde belirtilen hususların sağlandığı tespit edilmiş ve sonuç olarak İAA Yönetmeliği'nin anılan hükmü kapsamındaki şartın şikâyetçi lehine gerçekleştiği kanaatine ulaşılmıştır.

KARAR

Yukarıda yapılan tüm değerlendirmeler neticesinde, Yönetmeliğin 25. maddesin 1. fıkrasındaki üç şartın birlikte gerçekleşmiş olduğu kanaatine varılmış ve Yönetmeliğin 27. maddesi uyarınca ihtilafı ‘toyota.tr’ ve ‘lexus.tr’ şeklindeki alan adlarının şikâyetçi tarafa **DEVREDİLMESİNE** karar verilmiştir.

Tek Hakem
Dr. Öğr. Üyesi
Mehmet ÇOĞALAN
Tarih: 15/1/2025